

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunstyrelsen

Granskning av särskilt stöd

På vårt uppdrag har KPMG granskat hur nämnden säkerställer att arbetet med barn i behov av särskilt stöd sker enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. Granskningen har ingått i revisionsplanen för 2018.

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att det inte är säkerställt att barn i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens krav. Utöver vad som framkommer i granskningsrapporten har Skolinspektionen i beslut 2018-12-18 förelagt kommunen att vid vite av 3 mnkr senast den 26 april 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister vid Aspnässkolan, efter uppföljning av tidigare beslut. Bristerna avser bland annat otillräckligt stöd för elever med särskilda behov.

Vi lämnar följande rekommendationer till barn- och ungdomsnämnden:

- Kartlägga och sammanställa de bedömda totala behoven i kommunen och vidta de åtgärder som kan behövas för att tillgodose alla elevers behov.
- Säkerställa att det vid varje tillfälle finns förutsättningar i form av ekonomiska och personalmässiga resurser samt lokaler för att möta de behov som finns.
- I sitt systematiska kvalitetsarbete följa upp att elever i behov av särskilt stöd erhåller det och i den omfattning och form som bedöms krävas samt i förekommande fall vidta åtgärder.
- Följa upp hur samverkan med andra myndigheter, utifrån gällande lagar och ingångna avtal, fungerar i praktiken samt vid behov vidta åtgärder. Vilka konsekvenser får t ex väntetider vid BUP och hur möts dessa konsekvenser?
- Säkerställa att stödet till föräldrar är tillräckligt.
- Säkerställa att stödet till elever ges i tillräcklig omfattning även vid skolbyten.
- Analysera om även ytterligare kompetens kan behövas i skolan och barn- och elevhälsan, t ex arbetsterapeuter.

Revisionen överlämnar bifogad rapport för yttrande senast 31 maj 2019.

Järfälla den 19 februari 2019

För Järfälla kommuns revisorer

Lars Markstedt

Olof Tillander

Granskning av särskilt stöd

Rapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2019-01-13

Antal sidor 198

Järfälla kommun
Granskning av särskilt stöd

2019-01-13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Om särskilt stöd	5
4	Resultat av granskningen	6
4.1	Allmänt	6
4.2	Resurser	7
4.3	Rutiner	10
4.4	Insatser	11
4.5	Samverkan	14
4.6	Uppföljning	15
5	Slutsats och rekommendationer	17
5.1	Rekommendationer	18

1 Sammanfattning

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att bedöma hur nämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med barn i behov av särskilt stöd sker enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Den totala kostnaden per grundskoleelev i Järfälla kommun ligger på 107 214 kronor, vilket är under snittet för riket, men något över snittet i länet och mest lika kommuner¹. Kostnaderna för undervisning och elevhälsa ligger över snittet för både rike, län och mest lika kommuner. Nettokostnadsavvikelsen är negativ, vilket indikerar att Järfälla kommuns faktiska kostnader för grundskolan är lägre än vad strukturen motiverar.

Respektive skolenhet i Järfälla kommun får sina resurserna primärt genom ett grundbelopp per elev och årskurs och i förekommande fall socioekonomisk ersättning. Av kommunens resurser för grundskolan avsätts 30 mnkr för socioekonomisk ersättning.² Tallbohovskolan är den enhet som erhåller högst ersättning per elev, 30 596 kronor per elev. Fyra kommunala skolenheter får ingen socioekonomisk ersättning. För nyanlända elever som placeras direkt på en skolenhet betalas ett bidrag om 40 000 kr ut per elev och år under fyra år, det vill säga så länge som en invandrad elev betraktas som nyanländ enligt skollagen.³ Den centrala enheten, Järfälla språkcentrum, erbjuder, utan kostnad, skolenheterna en timme studiehundledning i veckan per elev under elevens första läsår. Resurser för insatserna inom elevhälsan ingår i det grundbelopp som respektive enhet erhåller per elev. På central nivå avgörs hur stor elevhälsan minst ska vara på varje enhet. Bedömningen bygger på antal elever och enhetens socioekonomiska struktur. Presidiet menar att den modell som nu används är tillräckligt skarp och att resurser därmed fördelas efter elevers olika förutsättningar och behov.

För elever med behov av omfattande stödinsatser finns det möjlighet för rektorer vid kommunala enheter att ansöka om tilläggsbelopp på samma sätt som rektorer vid fristående skolenheter. Nämndens ordförande menar att det är svårt att avgöra när förhållandet mellan grundbelopp och tilläggsbelopp i avsatta medel är det rätta. Rektorerna och elevhälsochefen är överlag kritiska till hur systemet med tilläggsbelopp fungerar.

Respektive rektor ansvarar för att elever i behov av särskilt stöd får det stöd som de behöver och att arbetet bedrivs i enlighet med gällande styrdokument. I intervjuer framgår att det på varje enhet finns rutiner som är skapade utifrån styrdokumentet. I de urval av enhetsspecifika styrdokument som vi har tittat på framgår att det finns rutin eller arbetsgång för arbete med elever i behov av stöd, både vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Rutinerna finns i skolornas elevhälsoplaner.⁴ I rutinerna

¹ Ale, Botkyrka, Haninge, Mölndal, Partille, Sigtuna och Södertälje

² Tjänsteskrivelse 2018-05-07, Dnr BUN 2018/145

³ 3 kap. 12 a § SkoL

⁴ Se t.ex. Söderhöjdens grundskolor och Lundskolan

tydliggörs olika tjänstepersoners roller, till exempel rektors, lärares och personals inom elevhälsan.

Nämndens presidium menar att nämnden har fortsatt på det spår som förutvarande nämnd lade upp vad gäller betydelsen av inkludering. I samtliga intervjuer framkommer dock att inkludering inte får bli ett mål i sig, utan att åtgärder för elever i behov av särskilt stöd ska vidtas utifrån individens behov. Lärarna menar att de har fått utbildning i inkludering, men att det saknas förutsättningar, främst vad gäller att skapa mindre undervisningsgrupper. Förutom denna form av särskilt stöd ges en rad exempel på åtgärder för att möta elevers behov. Det kan bland annat handla om tekniska hjälpmedel och pedagogiska verktyg såsom inläsning av läromedel.

Presidiet upplever i stort att samverkan mellan skola, socialtjänst och landsting fungerar bra och ordföranden har försäkrat sig om att det finns ett samarbete med socialtjänst och landsting. I intervjuer med tjänstepersoner ges en annorlunda bild. Elevhälsans personal och flera rektorer ser stora brister i samverkan med landstinget. Förutsättningarna för elever i Järfälla kommun att få tillgång till insatser inom barn- och ungdomspsykiatri har under de senaste åren påtagligt försämrats.

Enligt nämndens ordförande följer nämnden bland annat upp verksamheten genom utredningsuppdrag och verksamhetsbesök. Huvudmannen har sedan 2011 låtit genomföra ett flertal utredningar med fokus på särskilt stöd. Det har till exempel handlat om barn och elever i behov av särskilda insatser, 2011 och uppföljning av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd, 2017. I utredningarna framgår att åtgärder för att stärka uppföljningen av elever i behov av särskilda insatser kan göras. Arbetet med inkludering har också följts upp i *Program för resultatförbättring 2017-2018* och i kvalitetsuppföljningar som verksamhetschefen gör vid verksamhetsbesök på respektive enhet. Både programmet och kvalitetsuppföljningarna är delar av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. I programmet beslutar nämnden om områden som i kvalitetsarbetet bedömts vara särskilt viktiga att följa upp.

Utifrån granskningens syfte är vår sammanfattande bedömning att det inte är säkerställt att barn i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens krav.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- säkerställa att det vid varje enhet finns förutsättningar i form av ekonomiska och personalmässiga resurser samt lokaler för att möta de behov som finns.
- i sitt systematiska kvalitetsarbete följa upp att elever i behov av särskilt stöd erhåller det och i den omfattning och form som bedöms krävas samt i förekommande fall vidta åtgärder.
- följa upp hur samverkan med andra myndigheter, utifrån gällande lagar och ingångna avtal, fungerar i praktiken samt vid behov vidta åtgärder.

2 Inledning

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att bedöma hur barn- och ungdomsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med elever i behov av särskilt stöd sker enligt skollagens krav, vilka insatser som vidtas för elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer och vilken samverkan som sker kring barn med särskilda behov. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Ett övergripande mål för samhället är att alla barn ska växa upp under trygga och goda förhållanden. Föräldrarna har det grundläggande ansvaret. Men utöver detta måste alla berörda myndigheter ta ett gemensamt ansvar för att uppmärksamma barn som kan behöva särskilt stöd. Utbildningen i landet ska vara likvärdig och ta hänsyn till elevers olika behov.

En av skolans huvuduppgifter är att anpassa undervisningen så att varje elev får möjlighet att lära på det sätt som passar eleven bäst. Eleven har rätt att få den stimulans, det stöd och de extra anpassningar som behövs för att nå så långt som möjligt inom den ordinarie undervisningen. Om skolan misstänker att eleven trots detta inte kommer att nå kunskapsmålen i ett eller flera ämnen ska skolan ge eleven särskilt stöd. Rätten till särskilt stöd är kopplad till rätten att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller till att eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur nämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med barn i behov av särskilt stöd sker enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Hur avsätts resurser så att rektor vid varje skolenhet har ekonomiska förutsättningar att ge elever i behov särskilt stöd?
- Finns det på skolenheterna ändamålsenliga rutiner kring arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, som säkerställer att elever i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens skrivning?
- Vilka insatser görs för att de behov som elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer har kan mötas?
- Finns samverkan med andra aktörer inom området för hög måluppfyllelse?
- Hur följer nämnden upp att elever i behov av särskilt stöd får det?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §,
- skollagen (2010:800) 3 kap. 6-12 §§, och
- tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med barn- och ungdomsnämndens ordförande och vice ordförande, tf. barn- och ungdomsdirektör, verksamhetschef för elever 0-16 år, enhetschef Järfälla barn- och elevhälsa (JBE), representanter för elevhälsans olika professioner, urval av rektorer och lärare.

Rapporten är faktagranskad av före detta tf. barn- och ungdomsdirektör och verksamhetschef 0-16 år.

3 Om särskilt stöd

Utbildningen ska vara likvärdig för alla elever inom skolväsendet. Med likvärdighet menas enligt Skolinspektionen "lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildningen och att utbildningen ska vara kompensierande". I skollagens 3 kap. regleras om barns och elevers utveckling mot målen. "Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål." Om det framkommer att en elev riskerar att inte nå målen, trots att stöd har givits genom extra anpassningar, skall detta anmälas till rektor som skyndsamt ska utreda elevens eventuella behov av särskilt stöd. I detta sammanhang ska också samråd ske med elevhälsan, "om det inte är uppenbart obehövligt". Om eleven behöver särskilt stöd ska den få det och ett åtgärdsprogram ska utarbetas i enlighet med skollagens 3 kap. 9 §.

Det kan finnas många orsaker till att en elev kan ha svårt att uppnå kunskapskraven och därför behöver särskilt stöd. Elever med diagnoser behöver inte automatiskt komma i åtnjutande av särskilt stöd. En diagnos får inte heller vara en förutsättning för att få särskilt stöd. Det är professionen som själv bedömer vad som är särskilt stöd.

Huvudmannen måste ge rektorerna förutsättningar att kunna leva upp till lagens krav. Det är sedan rektor som i sin tur tillsätter personalen både har kompetens och resurser för arbete med särskilt stöd. Skolverket påtalar i sina allmänna råd beträffande "Stödinsatser i utbildningen" (SKOLFS 2014:40) att "det är rektorn som ansvarar för att det finns fungerande rutiner på skolenheten för att utarbeta och dokumentera åtgärdsprogram. I utarbetandet av åtgärdsprogram ska eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta. (3 kap. 9 § Skoll) Det är angeläget att skolans personal är lyhörd inför vad eleven och vårdnadshavarna framför. Det är emellertid rektor, eller i förekommande fall den person som rektor delegerat till, som är ansvarig för att elevens situation utreds, även om vårdnadshavaren skulle motsätta sig det.

4 Resultat av granskningen

4.1 Allmänt

På Järfälla kommuns hemsida, under huvudrubriken Utbildning och förskola, finns en länk till information om särskilt stöd.⁵ Primärt handlar informationen om det stöd som respektive rektor kan få från den centrala barn- och elevhälsan. Vårdnadshavare och elever hänvisas till rektor.

Våren 2016 genomfördes skolenkäten bland Järfälla kommuns femte- och niondeklassare. Av eleverna i årskurs fem svarade 95 procent att deras lärare hjälper dem i skolarbetet när de behöver det.⁶ Motsvarande uppgift för eleverna i årskurs nio var 83 procent. Tre av fyra lärare angav att de hade "förutsättningar att hjälpa elever som är i behov av det". Resterande andel ansåg inte det, det vill säga angav att påståendet "stämmer ganska dåligt" eller "stämmer inte alls". 85 procent av vårdnadshavarna angav att "mitt barn får den hjälp som hon/han behöver för att nå kunskapskraven". Fjorton procent tyckte inte det. Nästan var tredje vårdnadshavare ansåg vidare att deras barn behövde "mer hjälp än skolan ger henne/honom". Av de vårdnadshavare till barn som får särskilt stöd ansåg närmare en tredjedel att barnet "inte får det stöd hon/han behöver".

Vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn vintern 2016/2017 konstaterades brister inom området särskilt stöd vad gäller placering i samundervisningsgrupp, det vill säga särskild undervisningsgrupp.⁷ Placering i samundervisningsgrupp medförde byte av skola och en koppling till ordinarie klass försvann därmed. Beslut om föreläggande fattades 2017-06-20. En dryg vecka senare meddelade Högsta förvaltningsdomstolen dom i mål om placering i resursskolor som utgjorde egna skolenheter och som enkom tog emot elever i behov av särskilt stöd. HFD gav klaganden rätt mot Statens skolinspektion och därmed bedömdes det vara tillåtet för en kommun att ta emot elever i resursskolor. Vid Skolinspektionens uppföljning av Järfälla kommunens åtgärder konstaterades att bristen var avhjälpt, då kommunen visade att en placerad elev även hade en ordinarie klasstillhörighet.⁸ Skolinspektionen hänvisade inte till Högsta förvaltningsdomstolens prejudicerande dom.

⁵ <https://www.jarfalla.se/utbildning-och-forskola.html>, 2018-12-05, kl. 11:30

⁶ Elever som i elevenkäten svarade att påståendet att "Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det" "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra".

⁷ Dnr 43-2016:4384, 2017-06-20, Skolinspektionen

⁸ Dnr 43-2016:4384, 2018-02-23, Skolinspektionen

I tabellen nedan framgår antalet anmälningar och beslutstyp om särskilt stöd som riktats mot den kommunala grundskolan i Järfälla kommun åren 2016 till 2018.

Anmälningsbakgrund	2016	2017	2018
- särskilt stöd			
antal ärenden	10	14	13
- varav uppföljning	1	5	7
- varav föreläggande	5	6	2
- avstående från att ingripa	1	-	-
- varav utan kritik	1	1	-
- beslut att inte utreda	2	1	-
- varav till huvudmannen för handläggning	-	1	3
- till regelbunden tillsyn	-	-	1

Anmälningar till Skolinspektionen, 2016-2018, Siris, Skolverket

I de ärenden som renderat föreläggande har det bedömts funnit brister vad gäller:

- kommunikation, information och samarbetet mellan skola och hem.
- skolans förmåga att vidta åtgärder gällande särskilt stöd.
- skolans förmåga att utreda och analysera (dokumentation) elevens behov och därmed sätta in adekvata åtgärder
- skolans förmåga utreda och åtgärda kränkande behandling (systematiken kan utvecklas).

4.2 Resurser

I tabellen nedan kan vi utläsa kostnaden per i elev i grundskolan totalt och fördelat på kostnadsslag. Jämförelse gör med rike, län och mest lika kommuner enligt SKL:s databas Kolada.

2017	Totalt (kr)	Lokaler och inv.	Under- visn.	Skolmål- tider	Lärverk- tyg	Elev- hälsa	Övr. ⁹
Järfälla	107 214	14 768	62 536	5 939	3 949	4 064	15 958
Stockholms län	106 441	17 407	59 957	5 950	4 273	2 924	16 528
Mest lika kommuner¹⁰	106 441	19 556	56 999	5 799	4 322	3 352	16 403
Riket¹¹	109 462	17 988	60 662	6 319	4 465	3 318	16 710

Kolada, SKL

Av tabellen ovan kan vi se att den totala kostnaden per elev i Järfälla ligger under snittet för riket, men något över snittet i länet och mest lika kommuner. Kostnaderna för undervisning och elevhälsa ligger över snittet för både rike, län och mest lika kommuner.

Om vi tittar på hemkommunens nettokostnadsavvikelse¹² framgår att den är negativ, -4,0 procent, vilket för Järfälla kommuns del motsvarar 38 mnkr. Även för mest lika kommuner och länet är nettokostnadsavvikelsen negativ, -3,5 procent respektive -5,3 procent. Under de senaste fem åren har dock nettokostnadsavvikelse minskat från -6,2 procent år 2013. Den negativa nettokostnadsavvikelsen indikerar att Järfälla kommuns faktiska kostnader för grundskolan är lägre än vad strukturen motiverar.

Våren 2016 genomförde barn- och ungdomsförvaltningen en översyn av grundpengen i förhållande till liknande kommuner och kommuner som kan vara alternativ för barn och lärare i Stockholms län.¹³ I översynen konstaterades "att Järfälla har en lägre grundpeng och tilldelning av resurser till för- och grundskola än jämförbara kommuner i Stockholmsområdet".

Respektive skolenhet i Järfälla kommun får huvudsakligen sina resurserna genom ett grundbelopp per elev och årskurs och i förekommande fall socioekonomisk ersättning. Den socioekonomiska ersättningen beror på skolenhetens struktur och uppgifterna hämtas från SCB. Barn- och ungdomsnämnden beslutade i februari 2016 om införande av ny modell för socioekonomisk ersättning. Sedan dess har modellen justerats något. Från och med 2019 räknas ett index fram per skolenhet och socioekonomisk ersättning

⁹ I övrigt ingår allt som inte ingår i andra kostnadslag. Det handlar t.ex. om studie- och yrkesvägledning och administration.

¹⁰ Ale, Botkyrka, Haninge, Mölndal, Partille, Sigtuna och Södertälje

¹¹ Kommunala huvudmän

¹² Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn med utländsk bakgrund samt antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. SKL

¹³ Tjänsteskrivelse 2016-07-13, Dnr BUN 2016/164

betalas ut i en glidande skala. Denna modell, till skillnad från den förra trappstegsmodellen, minskar riskerna för större förändringar i ersättning efter mindre förändringar av behov, enligt nämndens ordförande och intervjuade rektorer. Av kommunens resurser för grundskolan avsätts 30 mnkr för socioekonomisk ersättning.¹⁴ Tallbohovskolan är den enhet som erhåller högst ersättning per elev, 30 596 kronor per elev. Näst högst ersättning erhåller Aspnässkolan som får 18 866 kronor per elev. Fyra kommunala skolenheter får ingen socioekonomisk ersättning och sju skolenheter lägre än tusen kronor per elev.¹⁵ Även för nyanlända elever som placeras direkt på en skolenhet betalas ett bidrag om 40 000 kr ut per elev och år under fyra år, det vill säga så länge som en invandrad elev betraktas som nyanländ enligt skollagen.¹⁶ Presidiet menar att den modell som nu används är tillräckligt skarp och att resurser därmed fördelas efter elevers olika förutsättningar och behov. Ordföranden påpekar dock att modellen kontinuerligt behöver följas upp. Intervjuade rektorer menar att det är en balansgång att göra rätt avvägning mellan grundbelopp och socioekonomisk resurs.

Personal inom elevhälsan är i huvudsak organiserad under Järfälla barn- och elevhälsa (JBE) och enhetschefen är också personalchef för elevhälsopersonalen. Deras arbete ska dock ledas av skolenheternas rektorer. Resurser för insatserna inom elevhälsan ingår i det grundbelopp som respektive enhet erhåller per elev. På central nivå avgörs hur stor elevhälsan minst ska vara på varje enhet. Bedömningen bygger på antalet elever och enhetens socioekonomiska struktur. Rektorer som vill ha en mer omfattande elevhälsa kan begära och betala för en utökad elevhälsa. I intervjuer framgår att rektorer också stärker sin elevhälsa genom att anställa personal direkt på enheten.

Järfälla barn- och elevhälsa har också centralt placerad personal. Inom JBE finns primärt specialpedagogisk kompetens, men också psykologisk genom psykologer och psykosocial genom en socionom. JBE:s samverkan med skolenheterna sker i form av handledning, konsultation och kompetensutveckling till personal. Kostnaderna för JBE belastar egen budget på huvudmannanivå. Insatserna från JBE är alltså kostnadsfria för skolenheterna.

För nyanlända elever tillhandahåller kommunens centrala enhet för flerspråkighet (Järfälla språkcentrum JSC) studiehandledning. En timme i veckan under elevens första läsår erbjuds skolenheterna utan kostnad. Om rektor beslutar om ytterligare tid för studiehandledning kan den köpas från JSC. Intervjuade rektorer framför dock att kostnaden för att köpa ytterligare studiehandledning är mycket hög och att de därför inte har förutsättningar att köpa in studiehandledning i den omfattning som skulle behövas.

För elever med behov av omfattande stödinsatser finns det möjlighet för rektorer vid kommunala enheter att söka om tilläggsbelopp på samma sätt som rektorer vid fristående skolenheter. I en utredning från hösten 2015 framgår att förutsättningar att få tilläggsbelopp beviljade är godare för F-5-enheter än för 6-9-enheter. Grundbeloppet är högre för elev i årskurs 6-9 och därför beviljas endast tilläggsbelopp i "särskilt sällsynt fall".¹⁷ I intervjuer med rektorer och elevhälsans representanter framgår att

¹⁴ Tjänsteskrivelse 2018-05-07, Dnr BUN 2018/145

¹⁵ Ibid., socioekonomisk bilaga 2

¹⁶ 3 kap. 12 a § Skoll

¹⁷ Tjänsteskrivelse 2015-10-26, Dnr BUN2015/166

tilläggsbelopp inte beviljas för elever i ordinarie undervisningsgrupp i årskurs 6-9. Verksamhetschefen framför dock att en 6-9-skola har erhållit tilläggsbelopp. Under 2018 beviljades 149 av 282 ansökningar om tilläggsbelopp. Av dessa beviljade ansökningar avsåg 67 elever i årskurs 6-9.¹⁸ Enligt *Uppföljning av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd* framgår att "flertalet fokusgrupper¹⁹ uttrycker frustration när tilläggsbelopp diskuteras".²⁰ Enligt verksamhetschefen delar pedagogkonsulterna frustrationen att grundbeloppet upplevs så lågt satt, att skolorna inte förmår uppfylla skollagen kring extra anpassningar och särskilt stöd inom den ramen och att de därför ansöker om tilläggsbelopp. Rektorer och elevhälsoschefer är i intervjuer överlag kritiska till hur systemet med tilläggsbelopp fungerar.

Nämndens ordförande menar att det är svårt att avgöra när förhållandet mellan grundbelopp och tilläggsbelopp i avsatta medel är det rätta.

4.2.1 Bedömning

Ur den ekonomiska statistiken kan vi läsa att avsatt resurs per elev i Järfälla kommun ligger något över snittet i Stockholms län och snittet bland de kommuner som har mest lika struktur som Järfälla vad grundskolan beträffar. Undervisningskostnaden och kostnaden för elevhälsa ligger särskilt högt, vilket borde borga för förutsättningar att möta elevernas behov. Nettokostnadsavvikelsen är dock negativ, vilket innebär att grundskolan i Järfälla kommunen bedrivs till en lägre kostnad än vad kommunens struktur motiverar.

Resurser fördelas per enhet utifrån en modell där hänsyn tas till enheternas socioekonomiska struktur. Modellens utformning ger påtagliga resursförstärkningar till enheter med svagare socioekonomisk struktur. I Järfälla kommun, liksom i många kommuner i landet, är extra resurser till elever med extraordinära behov, så kallade tilläggsbelopp, en källa till frustration. Det finns ingen självklar modell för fördelning av tilläggsbelopp, utan varje kommun måste utifrån till exempel skolstruktur, avgöra hur resurser ska fördelas så att alla elevers behov av stöd kan mötas. I vår granskning har tydligt framgått att frågan ytterligare bör belysas, inte minst för att öka tjänstepersonernas förståelse för hur systemet är tänkt att fungera.

4.3 Rutiner

Barn- och ungdomsförvaltningen tog 2017-06-20 fram ett internt arbetsmaterial för att tydliggöra innebörden av begrepp kopplade till stöd, såsom extra anpassningar, särskilt stöd och extraordinärt stöd. Materialet togs fram för att öka förståelsen för vilka behov som kan mötas genom resurser i form av tilläggsbelopp. Enligt verksamhetschefen arbetade pedagogkonsulterna arbetade fram materialet och det har diskuterats tillsammans med verksamhetscheferna och förvaltningsledning och utgör idag praxis för arbetet. Dokumentet har gått igenom på varje enhet. I dokumentet tydliggörs förhållandet mellan olika insatser på enhetsnivå i förhållande till avsatta resurser.

¹⁸ Järfälla kommun

¹⁹ I fokusgrupper har ingått lärare respektive skolläda.

²⁰ Uppföljning av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd, oktober 2017, Dnr BUN2017/328, sid. 11

Endast extraordinärt stöd kan finansieras med extra medel så kallade tilläggsbelopp. Rektorerna ansöker om tilläggsbelopp hos barn- och ungdomsförvaltningen. Förvaltningens pedagogkonsulter gör bedömning utifrån gällande lagstiftning och nämndens riktlinjer av den 12 december 2015.

År 2017 genomförde barn- och ungdomsförvaltningen en utredning om nyanlända elever. En av de aspekter som behandlades var studiehandledning på modersmål. I utredningen konstaterades att det fanns brister och att "studiehandledningen i kommunen inte fungerade optimalt".²¹ Vid nämndens sammanträde i december 2018 beslutade nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att "ta fram och implementera kommunövergripande rutiner vad gäller samverkansformer mellan lärare och studiehandledare".²²

Respektive rektor ansvarar för att elever i behov av särskilt stöd får det stöd som de behöver och att arbetet bedrivs i enlighet med gällande styrdokument. I intervjuer framgår att det på varje enhet finns rutiner som är skapade utifrån styrdokumentet. I de urval av enhetsspecifika styrdokument som vi har tittat på framgår att det finns rutin eller arbetsgång för arbete med elever i behov av stöd, både vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Rutinerna finns i skolorna elevhälsoplaner.²³ I rutinerna tydliggörs olika tjänstepersoners roller, till exempel rektors, lärares och personals inom elevhälsan.

4.3.1 Bedömning

Vi bedömer att det på skolenheterna finns ändamålsenliga rutiner kring arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Rutinerna i sig säkerställer dock inte att elever i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens skrivning.

4.4 Insatser

I samband med införandet av den nya skollagen 2011 genomfördes en utredning om barn och elever i behov av särskilda insatser.²⁴ Arbetet utgick från rådande forskningsläge, vilket hade stort fokus på inkludering, det vill säga att åtgärder ska vidtas för att elever med särskilda behov i högre grad kan delta i undervisning i den ordinarie klassen. Arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd följdes upp, efter beslut av nämnden, 2014 och 2017.²⁵ I utvärderingen 2017 framkommer "att arbetet med inkludering och tillgängliga lärmiljöer går framåt" och att det "specialpedagogiska stödet [...] i högre utsträckning flyttat in i klassrummen".²⁶ Som ett stöd i detta arbete finns, redan nämnda, kommunens centrala barn- och elevhälsa. Genom handledning, konsultationer och kompetensutvecklingen ges personal ute på skolorna stöd och verktyg för att, i klassrummet, kunna möta de behov som eleverna kan ha.

²¹ Utredning om nyanlända elever i Järfälla, Barn- och ungdomsförvaltningen, BUN 2017/236, september 2017

²² Tjänsteskrivelse 2018-08-30, Dnr BUN 2018/244

²³ Se t.ex. Aspnässkolan, Kvarnskolan, Lundskolan och Söderhöjdens grundskolor

²⁴ Barn och elever i behov av särskilda insatser, Järfälla kommun, 2011-05-09

²⁵ BUN 2014/161

²⁶ Tjänsteskrivelse 2017-11-20, Dnr BUN 2017/328

Nämndens presidium menar att nämnden har fortsatt på det spår som förutvarande nämnd lade upp vad gäller betydelsen av inkludering. I samtliga intervjuer framkommer dock att inkludering inte får bli ett mål i sig, utan att åtgärder för elever i behov av särskilt stöd vidtas utifrån individens behov. Lärarna menar att de har fått utbildning i inkludering, men att det saknas förutsättningar, främst vad gäller att skapa mindre undervisningsgrupper. Både rektorer och lärare ser en risk för att den starka inriktningen på inkludering leder till att vissa elever exkluderas, då deras behov inte kan tillgodoses i en ordinarie stor klass. En lärare sammanfattar, i intervju, lärarnas insatser och vilket gott arbete som de gör för att på alla sätt försöka möta varje enskild elevs behov.

I Järfälla kommun finns sex kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper. Grupperna är placerade på ordinarie grundskoleenheter och utgör därmed inte särskilda resursskolor. Efter en motion om att en satsning på särskilda undervisningsgrupper bör ske ”i syfte att bättre möta behoven hos barn med neuropsykiatriska diagnoser (NPF), beslutade nämnden att låta förvaltningen utreda behovet.²⁷ I tjänsteskrivelse av den 13 november 2018 framkom att barn- och ungdomsförvaltningen inte ser att det finns skäl att utöka antalet platser. Istället bör enheterna i de fall det finns behov inrätta egna särskilda undervisningsgrupper. Flera intervjuade rektorer delar inte denna uppfattning, främst då rektorerna menar att de inte har ekonomiska förutsättningar att starta dessa grupper, men också att det saknas förutsättningar vad gäller kompetens och ändamålsenliga lokaler.

I både utredningar²⁸ och intervjuer framgår lokalernas betydelse för att miljön ska vara tillgänglig och inkluderande. Nämndens ordförande menar att åtgärder har vidtagits för att tillgänglighetsanpassa lokalerna. Presidiet menar dock att det finns behov av fler mindre lokaler för att kunna undervisa mindre grupper. När gamla skolor byggs om eller nya skolor byggs behöver man beakta detta. Intervjuade tjänstepersoner delar denna bild. Överlag ser presidiet framför sig fler F-9-enheter för att kunna möta de behov som eleverna har, genom att samla kompetens på färre enheter.

Nedan ges i punktform exempel på insatser som görs på enhetsnivå:

- Resurspedagog – person med särskilt ansvar för att en eller flera elever får det stöd som behövs. I intervjuer framgår att rektorerna arbetar på olika sätt med resurspedagoger. Några skolor har särskilt anställda resurspedagoger, de flesta unga och med låg utbildning. Andra enheter använder sig i hög grad av ordinarie personal inom fritidsverksamheten. Ett par lärare menar att det skulle behövas fler assistenter.
- På skolorna finns olika typer av flerlärarsystem. Det kan handla om att undervisning bedrivs av två lärare parallellt främst i ämnena engelska, matematik och svenska. Eller att lärarresursen beräknas till tre lärare på två klasser, på så sätt kan det ibland vara två lärare i klassrummet eller att elever som behöver undervisning i mindre grupp kan ges det av en av lärarna.

²⁷ Barn- och ungdomsnämnden, 2018-04-19 § 23

²⁸ Uppföljning av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd, oktober 2017, sid. 10-11

- Särskilda undervisningsgrupper med inriktning mot olika stödbehov, till exempel för elever med autism.
- Organisatoriska insatser såsom anpassat schema och anpassad studiegång.
- Enskild undervisning eller undervisning i mindre grupper
- Lokalanpassningar, till exempel tillgång till olika stora lokaler, möblering av klassrum och ljus- och ljudanpassningar
- Allmän kompetensutveckling av personal och handledning och stöd till enskild lärare eller arbetslag, genom till exempel elevhälsans eller Specialpedagogiska skolmyndighetens försorg.
- Pedagogiska verktyg såsom inläsningstjänst, det vill säga att läromedlen finns inlästa och att eleverna kan lyssna på texter, och annat anpassat material såsom bildstöd och extra tydliga instruktioner.
- Tekniska hjälpmedel, hårdvara såväl som mjukvara
- På några enheter, dock inte alla, finns anställda socialpedagoger som i team arbetar med elever med social problematik. Denna insats upplevs som ett stort stöd för den pedagogiska personalen, då insatsen avlastar pedagogerna visst socialt arbete.
- Studiehundledning på modersmål. I intervjuer framgår att elever i behov får det, men att det på flera enheter brister i omfattning. Ovan nämnd utredning har också konstaterat brister i kvaliteten.
- Annat stöd i klassrummet kan vara placering i klassrummet, inlagda pauser, hörselkåpor, stressboll, kudde och färglagt schema för att lättare kunna lösa vardagen med till exempel rätt material till rätt lektion i rätt lokal.

Rektorerna pekar också på områden med stora utmaningar för dem och deras personal. Det gäller till exempel

- att möta elever med språkstörningar och som behöver mycket längre tid på sig att nå målen för kursen. Det saknas förutsättningar, menar en rektor, att möta dem i en studiemiljö och med ett tidsperspektiv som skulle gynna deras kunskapsutveckling.
- att erbjuda elever, många med stora behov och kombinationsdiagnoser, en undervisningsmiljö som möter deras behov. Vilket redan har framgått ovan menar flera rektorer att antalet platser i centrala särskilda undervisningsgrupper inte räcker för alla elever som behöver denna insats. Inkludering för dessa elever innebär i hög grad en exkludering.

Rektorerna ger ingen samstämmig bild av huruvida elever i behov av särskilt stöd får det. Elever får inte alltid det stöd som de behöver, menar intervjuade lärare. Insatser görs för alla, men inte alltid insatser som är direkt individanpassade. Det saknas resurser. Lärarna menar att trots att det finns resurser som motsvarar mer än en lärare per klass räcker insatsen inte till. Det finns elever som behöver stora insatser och tar en stor del av en extra insats själv i anspråk. Det betyder att kvarvarande resurs ska

möta alla andra elevers behov. Mer försynta, tysta elever riskerar att inte få det stöd som de behöver

4.4.1 Bedömning

Vår samlade bedömning är att insatser vidtas för elever i behov av särskilt stöd. Det kan dock inte säkerställas att insatserna alltid är av den omfattning eller form som bäst skulle gynna elevers kunskapsutveckling. Det framgår i våra intervjuer att det finns elever i verksamheten, som av rektorer och lärare bedöms vara i behov av undervisningen i mindre grupper och med särskilt utbildad personal, som inte får det särskilda stöd som de behöver. Huvudmannens bild att det inte finns behov av fler platser i centrala särskilda undervisningsgrupper delas inte av intervjuade rektorer. Flera rektorer framför att de varken har resurser, lokaler eller personal för att utöka antalet platser i befintliga lokala särskilda undervisningsgrupper eller att starta upp sådana grupper. I de fall elever med särskilt stora behov kan behöva ta stora personalresurser i anspråk påverkas förutsättningar att ge andra elever i behov av särskilt stöd det stöd som de behöver.

Vi delar huvudmannens uppfattning att insatser i form av studiehandledning på modersmål ska följas upp. Höga interna kostnader för beställning av studiehandledning på modersmål, utöver den timme som erbjuds enheterna kostnadsfritt under år ett, påverkar den insats som erbjuds elever med annat modersmål än svenska.

4.5 Samverkan

Samverkan kring elever i behov av särskilt stöd sker med en rad parter inom och utom nämndens ansvarsområde. Ovan har vi till exempel nämnt Järfälla barn- och elevhälsa och Järfälla språkcentrum. Andra myndigheter inom och utom kommunen som särskilt nämns är socialtjänsten och landstingets barn- och ungdomspsykiatri.

Presidiet upplever i stort att samverkan mellan skola, socialtjänst och landsting fungerar bra och ordföranden har försäkrat sig om att det finns ett samarbete med socialtjänst och landsting.

I intervjuer med tjänstepersoner ges en annorlunda bild. Elevhälsans personal och flera rektorer ser stora brister i samverkan med landstinget. Förutsättningarna för elever i Järfälla kommun att få tillgång till insatser inom barn- och ungdomspsykiatri har under de senaste åren försämrats påtagligt. I kommunen har det tidigare funnits Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning (BUMM) och Barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning, men dessa är flyttade till andra kommuner Sundbyberg (BUP) respektive Sollentuna (BUMM), enligt enhetschefen för JBE. Samverkan på enhetschefsnivå fungerar dock bra, menar han. Övriga tjänstepersoner träffar representanter för landstinget främst vid SIP-möten.²⁹ Det framgår dock att det inte är säkert att det kommer någon representant från landstinget. Enhetschefen för JBE har skrivit en avvikelserapport utifrån detta. Både personal inom elevhälsan och rektorer upplever att

²⁹ I Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen finns det inskrivet att en samordnad individuell plan (SIP) ska tas fram när någon har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården och insatserna behöver samordnas. <http://www.storsthlm.se/halsa-och-stod/samordnad-individuell-plan-sip.html>, 2018-12-20, kl. 10:30

fokus vid SIP-möten i alldeles för hög grad handlar om vad skolan, inklusive elevhälsan, ska vidta för åtgärder snarare än att varje myndighet tar sitt ansvar. I granskningen framkommer också att kvaliteten på samverkan är personbunden. Ibland fungerar det riktigt bra, ibland inte alls. Intervjuade lärare upplever främst att det tar väldigt lång tid innan landstinget gör sina insatser. Tf. barn- och ungdomsdirektör känner igen den bild som rektorerna och personalen ger och påpekar att nämnden har framfört kritik mot flytten av BUP-mottagning från Järfälla kommun. Enligt verksamhetschef för elever 0-16 år har utvecklingsmedel beviljats från SKL för att utveckla kanaler för förstalinjen inom psykiatri.

På direktörs- och enhetschefsnivå fungerar samarbetet med socialtjänsten mycket bra. Elevhälsans representanter upplever att samverkan med socialtjänsten mottagningsenhet fungerar bra, men att samverkan absolut kan utvecklas vad gäller barn- och ungdomsenheten. Rektorerna framför att kvaliteten på samverkan med socialtjänsten, precis som med landstinget, är personberoende. Flera rektor önskar att socialtjänsten skulle kunna göra mer för att stötta barnen i deras utsatta situation. Inte sällan är det brister i föräldraskapet som påverkar barnen och skapar behov av stöd. Tf. barn- och ungdomsdirektör framför vikten av att skolans personal har rätt förväntningar på socialtjänsten och inte förväntar sig att de kan vidta åtgärder som de inte har stöd i lag för. Representanter för socialtjänsten har deltagit i träffar med rektorerna för att informera om hur de arbetar.

En lärare lyfter också fram det stöd som Specialpedagogiska skolmyndigheten kan ge. Av egen erfarenhet ser hon stödet därifrån som mycket ändamålsenligt.

4.5.1 **Bedömning**

Vi bedömer att det finns brister i samverkan primärt mellan skolan och landstinget. Det är angeläget att huvudmannen följer upp samverkan och i de fall brister framkommer, på hög förvaltningsnivå eller nämndnivå, tar kontakt med motsvarande part på landstinget. Det är av vikt att barnen behandlas utifrån de behov som de har, rättssäkert och likvärdigt. Från skolornas sida upplevs samverkans kvalitet vara personberoende, vilket självklart inte är tillfredsställande.

Huvudmannen har vidtagit åtgärder för att, inom skolväsendet, öka kunskapen om socialtjänstens uppdrag. Det är viktigt att alla parter i en samverkan har förståelse för varandras uppdrag och i hög grad kan fokusera på de insatser som den egna myndigheten kan göra, snarare än att fokusera på vad andra borde göra.

4.6 **Uppföljning**

Enligt nämndens ordförande följer nämnden upp verksamheten bland annat genom utredningsuppdrag och verksamhetsbesök. Huvudmannen har sedan 2011 låtit genomföra ett flertal utredningar med fokus på särskilt stöd. Det har till exempel handlat om:

- *Barn och elever i behov av särskilda insatser, 2011*
- *Barn och elever inom autismspektrumtillstånd (AST) – arbetssätt och organisation, 2013*

- *Organisationen kring barn och elever i behov av särskilda insatser, 2014*
- *Översyn av tilläggsbelopp, 2015*
- *Uppföljning av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd, 2017*

Arbetet med och organisationen för särskilt stöd har efter beslut i nämnden i interna utredningar följts upp vid två tillfällen sedan den nuvarande skollagen trädde i kraft den 1 juli 2011. I barn- och ungdomsförvaltningens uppföljning, i november 2017, av strukturen kring barn och elever i behov av särskilt stöd konstateras att huvudmannen gör viss uppföljning av enheternas arbete med särskilt stöd, men att "uppföljningsarbetet torde kunna utvecklas".³⁰

Arbetet med inkludering har också följts upp i *Program för resultatförbättring 2017-2018* och i kvalitetsuppföljningar som verksamhetschefen gör vid verksamhetsbesök på respektive enhet. Både programmet och kvalitetsuppföljningarna är delar av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. I programmet beslutade nämnden om områden som i kvalitetsarbetet bedömts vara särskilt viktiga att följa upp.³¹ Idag är programmet ersatt med en förvaltningsövergripande måluppfyllelse- och analysrapport samt en verksamhetsplan för läsåret 2018-2019.

Barn- och ungdomsförvaltningen tydliggör sitt arbete mot målen för verksamheten i en verksamhetsplan. Den nuvarande planen gäller för åren 2018-2022. En del av verksamhetsplanen utgörs av arbetsplanen som läsårsvis revideras. En av målsättningarna handlar om att varje elevs behov ska kunna tillgodoses. Tre strategier har valts ut:

- Stödfunktioner och strukturer för elevhälsa ska finnas på varje skola.
- "Järfälla barn- och elevhälsa ges i uppdrag att ge strukturellt stöd i enheternas förebyggande och främjande arbete."
- Kompetensutvecklande insatser

Till dessa strategier är två aktiviteter kopplade:

- "Barn- och ungdomsförvaltningen arrangerar utbildning kring bemötande av elever och föräldrar med psykosociala svårigheter.
- Efter behov erbjuda kompetensutveckling inom NPF (neuropsykiatriska funktionsvariationer) i alla verksamheter.

Målet följs upp i måluppfyllelse- och analysrapport. Rapporten redovisas och beslutas på nämndens sammanträde i december.

Måluppfyllelse- och analysrapport skrivs på enhetsnivå och ska lämnas in till huvudmannen i september. Och utifrån denna skrivs en huvudmannarapport. Förutom de mål som satts upp centralt och som ska följas upp bygger rapporten på enheternas analyser, enligt intervjuade tjänstepersoner.

³⁰ Tjänsteskrivelse 2017-11-20, Dnr BUN 2017/328

³¹ Se t.ex. Barn- och ungdomsnämnden, 2018-05-18

Enligt rektorerna begär huvudmannen in statistikuppgifter. Det handlar om uppfyllelse av kunskapsmål och elever med problematisk skolfrånvaro. Huvudmannen begär in uppgifter om orsaker och vidtagna åtgärder för elever som saknar godkänt betyg i två eller fler ämnen. Antalet hemmasittare ska redovisas en gång per termin och förutom statistikuppgifter ska även vidtagna åtgärder redovisas.

En gång per år, efter årsskiftet genomför verksamhetschefen uppföljningssamtal med varje rektor. Vid dessa samtal förs diskussioner om elever som inte når målen och vilka utmaningar rektor står inför. Verksamhetschefen menar att ett första steg är taget genom att elevresultaten i årskurs nio följs upp på detta sätt. Målsättningen är att vidga dialogen till att omfatta alla årskurser i vilka betyg sätts.

4.6.1 **Bedömning**

Vi konstaterar att nämnden på övergripande nivå kontinuerligt ha låtit följa upp, utvärdera och analysera arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd. Vi bedömer att utredningarna är seriöst genomförda utifrån gällande forskningsläge och genom dokumentstudier och intervjuer. I utredningarna läggs förslag på åtgärder, vilka sedan följs upp.

I våra intervjuer framgår att uppföljningen inklusive analys, utifrån vad som framkommer i enheternas uppföljningar, kan stärkas. Intervjuade rektorer delar till exempel inte huvudmannens analys vad gäller behov av fler platser i centrala särskilda undervisningsgrupper, varför det kan finnas skäl att titta vidare på denna fråga.

5 **Slutsats och rekommendationer**

Den negativa nettokostnadsavvikelsen indikerar att resurserna inte motsvarar kommunens struktur. Resursfördelningen utifrån elevers olika förutsättningar är skarp och utvärderas. På enheterna finns ändamålsenliga rutiner som borgar för att arbetet med elever i behov av särskilt stöd bedrivs likvärdigt. Huruvida elever i behov av särskilt stöd får det i den omfattning eller i den form som bäst skulle gynna deras kunskapsutveckling är inte säkerställt. Det gäller både elever i behov av mindre omfattande insatser och elever med mycket stora behov. Vi kan se att det råder en diskrepans mellan rektorernas syn på behov av fler platser i centrala särskilda undervisningsgrupper och förvaltningens och nämndens bedömning att dessa insatser ska ske på respektive enhet. Nämnden bör säkerställa att det vid varje enhet finns förutsättningar i form av resurser: pengar, kompetens och lokaler, om behoven ska mötas på respektive skolenhet.

Av den samverkan som sker med andra myndigheter framgår samverkan med landstinget som mest problematisk. Nämnden bör följa upp hur samverkan med andra myndigheter fungerar i praktiken utifrån gällande lagar och ingångna avtal. Det kan finnas skäl för nämnden att på politisk nivå driva frågan om samverkan med landstinget och eventuellt andra myndigheter.

Nämnden har genom en rad omfattande utredningar följt upp hur verksamheten fungerar och kan utvecklas. Det är dock angeläget att nämnden i sitt systematiska kvalitetsarbete försäkras om att den på aggregerad nivå får en bild av enheternas förutsättningar att möta elever i behov av särskilt stöd med det stöd som de behöver.

Järfälla kommun
Granskning av särskilt stöd

2019-01-13

Nämnden bör också för övrigt följa upp att arbetet bedrivs i enlighet med gällande styrdokument.

Utifrån granskningens syfte är vår sammanfattande bedömning att det inte är säkerställt att barn i behov av särskilt stöd får det i enlighet med skollagens krav.

5.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- säkerställa att det vid varje enhet finns förutsättningar i form av ekonomiska och personalmässiga resurser samt lokaler för att möta de behov som finns.
- i sitt systematiska kvalitetsarbete följa upp att elever i behov av särskilt stöd erhåller det och i den omfattning och form som bedöms krävas samt i förekommande fall vidta åtgärder.
- följa upp hur samverkan med andra myndigheter fungerar i praktiken utifrån gällande lagar och ingångna avtal samt vid behov vidta åtgärder.

Datum som ovan

KPMG AB

Joakim Nertyk
Verksamhetsrevisor, specialist

Bo Ädel
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.